

товність індивіда практично діяти і творчо застосовувати здобуті знання й набутий досвід у різних ситуаціях.

Інноваційні процеси розпочато також за межами нашої країни. Аналіз сучасних тенденцій розвитку змісту освіти в зарубіжних країнах представляє новітню парадигму освіти. Так, наприклад, О. Овчарук [7] зазначає, що європейські країни сьогодні розпочали ґрунтовну дискусію щодо того, як розвинути в людини необхідні знання та вміння для забезпечення її гармонійної взаємодії з технологічним суспільством, що швидко розвивається. Динамічні зміни життя, оновлення інформації та колосальні темпи її нагромадження, розвиток технологій та організаційні зміни зумовлюють потребу в особистості, здатній гнучко й оперативно адаптуватися до нових вимог, адекватно реагувати на нові виклики, навчатися впродовж усього життя, розвиватися та творити. Дослідники теоретичних та практичних аспектів цієї проблеми стверджують, що в сучасному світі формування освітніх цілей відбувається не на рівні держав, а на міждержавному, міжнаціональному рівнях, коли основні пріоритети й цілі освіти проголошуються в міжнародних конвенціях та документах, і є стратегічними орієнтирами міжнародної спільноти. Держави повинні формувати освітню політику спрямовану безпосередньо на інтеграцію національної освітньої політики в міжнародні співтовариства.

1. Болотов В. А. Компетентностная модель : от идеи к образовательной парадигме / В. А. Болотов, В. В. Сериков // Педагогика. – 2003. – № 10. – С. 7–13.

2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті : Світовий досвід та українські перспективи / за заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : К.І.С., 2004. – 112 с.

3. Локшина О. І. Європейська довідкова система як інструмент упровадження компетентнісного підходу в освіту країн – членів Європейського Союзу / О. І. Локшина // Педагогіка і психологія. – 2007. – № 1. – С. 131–142.

Смирницька Єлізавета Віталіївна,
студентка юридичного факультету

Науковий керівник – викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін

Шумейко Олександр Михайлович

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЮРИСТА

Сьогодні професія юриста спрямована на виконання службових обов'язків у різних екстремальних ситуаціях та напружених стресогенних умовах. Процеси які відбуваються у суспільстві мають вагомий вплив на ро-

зуміння і формування професійних якостей юриста. У цій роботі ми розглянемо психологічні та комунікативні особливості юридичної діяльності.

Набуття професійної компетентності завжди було дуже важливим завданням, тому що, саме компетентність є головною складовою професіоналізму, адже його часто не вистає у юридичній діяльності.

У наш час уже існує багато робіт, які присвячені зазначеній проблемі. Питання професійної компетентності вивчали багато юристів, педагогів та психологів (В.В. Коновалова, В.Ю. Шепітько, Л.М. Мітіна, М.А. Чошанов). Психологічна готовність діяльності юристів широко досліджувалася у роботах В.Г. Карташова та Ю.Л. Трофімова. Формування психологічної культури активно вивчав А.В. Хуторської. Питання психологічного забезпечення працівників правоохоронних органів розробляли такі, як В.В. Медведів, К.І. Сотонін та А. Ахельвін. Також проблематика формування психологічної готовності юристів була досліджена В.О. Сластьоновим. Але проблема праці суб'єктів юридичної діяльності не є достатньо дослідженою і потребує подальшого розгляду. Отже, метою дослідження є розкриття професійних елементів юридичної діяльності та психологічної культури фахівців юридичного напрямку.

Професія юриста є дуже складною, риси які їй притаманні значно відрізняються від інших професій. У рамках правового регулювання здійснюється уся діяльність юридичної сфери. Тому ж при накресленні цілей, кожен працівник подумки здійснює планування своїх дій. До працівника юридичного фаху висовується безліч вимог і найважливішою є особисті професійні якості, тобто особиста компетентність. До цих якостей можна віднести: вольові якості, уміння швидко встановлювати контакт, здатність впливати на людей, професійно розвинуте мислення, розвинуту інтуїцію, професійно-психологічну орієнтованість та психологічну стійкість. Професіоналізм діяльності, за Є.О. Климовим, трактується як професійна готовність – сукупність психічних і психофізіологічних особливостей людини, необхідних і достатніх для досягнення певної ефективності в тій чи іншій професії; як майстерність – висока якість виконання роботи; як творчість – діяльність, спрямована на створення нових матеріальних і духовних цінностей [1, с. 608].

Основа професіоналізму юристів складають спеціальні юридичні і психологічні знання. Характерною складовою здійснення юридичної праці певною мірою є психологічна готовність особи. Вона передбачає наявність у працівника юридичної сфери здатності до самооцінки, самоаналізу, саморозвитку, самоорганізації, самоконтролю.

Психологія професіоналізму діяльності юриста, за В.Г. Буткевичем, передбачає ціннісне ставлення індивіда до юридичної праці ставлення індивіда до юридичної праці, мотиваційну готовність здійснювати даний вид діяльності в конкретному середовищі та за конкретних умов [2, с. 400].

Найбільш необхідний компонент у праці юриста – мотивація, яка

містить такі якості як, високий рівень правосвідомості, прагнення до справедливості, любов до істини, повага до роботи правознавця, патріотизм. Така мотивація юриста формується під впливом багатьох соціальних явищ, які беруть початок свого формування у процесі професійного навчання, а закріплюються й удосконалюються у процесі практичної діяльності. А деформація професійної свідомості пов'язана з відсутністю або деградацією професійної свідомості. У формуванні вирішення конкретних завдань права юристом здійснюється реалізація мотивації та досягнення цілей. Одним із важливих компонентів професійної компетентності юриста є цілеспрямованість. До її структури входять загальні цілі: захист прав і інтересів громадян держави та прагнення до встановлення справедливості. Вирішення основних конкретних завдань права здійснюється саме за допомогою мотивації та цілеспрямованості. Також невід'ємну роль у вирішенні питань юридичної діяльності беруть такі інтелектуальні процеси, як пам'ять, сприйняття, увага, мислення і мова. Ці процеси повинні виступати провідними критеріями професійного відбору, адже саме завдяки їм у юриста формується професійна пам'ять яка здатна зберігати великі обсяги професійних знань.

Юридична професійна діяльність – це на сам перед служба державі, це можна аргументувати тим, що саме держава ставить перед правоохоронцями певну мету та цілі, які спрямовані на запобігання небезпек та захист населення. Саме держава створює спеціальну систему підготовки і вдосконалення правоохоронних і судових органів. Також держава сприяє розвитку чуття та підвищеної відповідальності за свої дії та вчинки, це зумовлено наявністю у правоохоронних органів особливих повноважень і обов'язків застосовувати закон від імені влади. Вивчати особливості працівників юридичної сфери (слідчого, судді, прокурора) можна охарактеризувати психологічний бік їх професійних якостей, які об'єктивні вимогам даної професії. Тож можна сказати, що основним інструментом у юридичній діяльності – комунікативний аспект, саме цей аспект виступає головним інструментом у сфері роботи правоохоронців.

Отже, проведений аналіз дозволяє зробити **висновок**, що якщо юрист володіє професійною компетентністю, ґрунтовними правовими знаннями, високим інтелектом він неодмінно досягне успіху. Професійна компетентність юристів сприяє підвищенню їхнього авторитету. До її властивостей можна віднести такі якості, як здібність до навчання, постійного саморозвитку і самоосвіти, стійкий мотивований інтерес до своєї та прагнення досягнення успіху у своїй професії. Цей процес є дуже складним, він обумовлюється не тільки діяльністю мислення, а й досвідом, увагою, індивідуальними особливостями та пам'яттю особистості. Взагалі юридична праця висовує дуже високі вимоги не тільки з боку держави, а й з боку самої особистості до себе. Вона вимагає терпіння, знань, високого емоційного напруження, відповідальності за свої дії. Так як базується на суворому дотриманні і виконанні закону.